

DECLARAȚIE DE COMPATIBILITATE

În baza expertizei proiectului Legii privind serviciile de finanțare participativă, inclus în pct. 4.15.3 din Planul de acțiuni al Guvernului pentru anii 2020 - 2023, aprobat prin HG nr. 636/2019.

Prezenta Declarație de compatibilitate a fost întocmită de Centrul de armonizare a legislației în baza Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative, a HG nr. 657/2009 pentru aprobarea Regulamentului privind organizarea și funcționarea, structurii și efectivului-limită ale Cancelariei de Stat și a HG nr. 1171/2018 cu privire la aprobarea Regulamentului privind armonizarea legislației Republicii Moldova cu legislația Uniunii Europene.

Proiectul Legii privind serviciile de finanțare participativă **transpune parțial** Regulamentul (UE) 2020/1503 al Parlamentului European și al Consiliului din 7 octombrie 2020 privind furnizorii europeni de servicii de finanțare participativă pentru afaceri și de modificare a Regulamentului (UE) 2017/1129 și a Directivei (UE) 2019/1937 (Text cu relevanță pentru SEE), publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 347 din 20 octombrie 2020 / Regulation (EU) 2020/1503 of the European Parliament and of the Council of 7 October 2020 on European crowdfunding service providers for business, and amending Regulation (EU) 2017/1129 and Directive (EU) 2019/1937 (Text with EEA relevance), published in the Official Journal of the European Union L 347 of 20 October 2020.

I. Obiectul proiectului

Proiectul național prezentat pentru expertiza de compatibilitate are drept obiectiv principal crearea cadrului legislativ primar în domeniul serviciilor de finanțare participativă, prin transpunerea prevederilor **Regulamentului (UE) 2020/1503** al Parlamentului European și al Consiliului din 7 octombrie 2020 privind furnizorii europeni de servicii de finanțare participativă pentru afaceri și de modificare a Regulamentului (UE) 2017/1129 și a Directivei (UE) 2019/1937.

Remarcăm că, proiectul național instituie, în premieră pentru legislația națională, un cadru legal de gestiune a serviciilor de finanțare participativă, prin stabilirea regulilor generale de furnizare a serviciilor de finanțare participativă pe teritoriul Republicii Moldova, cât și cerințele generale și speciale față de toate categoriile de participanți în aceste raporturi juridice și economice (furnizor, investitor, dezvoltator). Astfel, proiectul Legii creează normele-cadru cu privire la: prestarea serviciilor de finanțare participativă; cerințele organizatorice de funcționare; protecția investitorilor; exigențele specifice unor servicii de finanțare participativă; autorizarea, reglementarea și supravegherea activității de finanțare participativă; reorganizarea și lichidarea furnizorului.

Mai mult, odată cu intrarea în vigoare a prezentului proiect de Lege, în vederea introducerii conceptului de serviciu de finanțare participativă, următoarele acte legislative vor fi supuse modificării și completării - Legea nr. 845/1992 cu privire la antreprenoriat și întreprinderi; Codul

fiscal al Republicii Moldova nr.1163/1997; Legea nr. 192/1998 privind Comisia Națională a Pieței Financiare; Codul Civil al Republicii Moldova nr. 1107/2002; Legea nr. 135/2007 privind societățile cu răspundere limitată; Legea nr. 220/2007 privind înregistrarea de stat a persoanelor juridice și a întreprinzătorilor individuali; Legea nr. 122/2008 privind birourile istoriilor de credit; Codul Contravențional al Republicii Moldova nr. 218/2008 și Legea nr. 179/2016 cu privire la întreprinderile mici și mijlocii.

Cu privire la instituția serviciilor de finanțare participativă menționăm, că, legislația actuală prevede doar definiția de „crowdfunding” (art. 3 din Legea 179/2016 cu privire la întreprinderile mici și mijlocii) și acoperă în mod direct doar o categorie a finanțării participative (art. 14, alin. (1), lit. j) stabilește în sarcina autorităților competente, necesitatea de a stimula crearea platformelor on-line de finanțare participativă), ceea ce este insuficient pentru o instituție atât de complexă și care la moment se afirmă din ce în ce mai mult ca o formă consacrată de finanțare alternativă pentru întreprinderile nou-înființate (start-up-uri) și pentru întreprinderile mici și mijlocii (IMM-uri), bazată, de obicei, pe investiții mici.

Proiectul de act normativ reglementează, în principal, următoarele aspecte relevante din punct de vedere al transpunerii:

- Stabilește obiectul de reglementare, domeniul de aplicare și derogări de aplicare ale serviciilor de finanțare participativă (art. 1 din proiectul național);
- Definește noțiunile specifice instituției serviciilor de finanțare participativă, în speță, noțiunea de „administrare de portofolii individuale de împrumuturi”, „autoritate de supraveghere”, „client”, „dezvoltator de proiecte de finanțare participativă”, „investitor”, „investitor sofisticat”, „investitor nesofisticat”, „serviciu de finanțare participativă”, „furnizor de servicii de finanțare participativă”, „ofertă de finanțare participativă”, „platformă de finanțare participativă”, „proiect de finanțare participativă”, „suport durabil” și „vehicul investițional” (art. 2 din proiectul național);
- Instituie anumite norme privind exigențele prudențiale față de furnizori (art. 6 din proiectul național);
- Determină principiile de activitate ale furnizorilor de servicii în cadrul activității acestora (art. 9 din proiectul național);
- Stabilește norme privind externalizarea serviciilor conexe de gestiune a platformelor electronice de servicii de finanțare participativă (art. 13 din proiectul național);
- Instituie anumite prevederi ce reglementează conflictele de interese și examinarea reclamațiilor depuse în urma acestora (art. 14 și art. 16 din proiectul național);
- Instituie obligația furnizorilor de a duce o anumită evidență a documentațiilor interne, dar și păstrării evidenței acestora (art. 19 din proiectul național);
- Stabilește norme privind exigențele de publicitate (art. 20 din proiectul național);
- Determină obligația furnizorilor de informare a clienților asupra aspectelor ce țin de riscul pierderii investiției, perioada de reflecție, publicarea acestora, cât și alte aspecte de ordin tehnic (art. 21 din proiectul național);
- Instituie obligația furnizorilor de servicii de finanțare participativă pe bază de împrumuturi, de a prezenta anual anumite informații privind rata de nerambursare și de a face publice aceste rate (art. 22 din proiectul național);

- Stabilește norme privind perioada de reflexie și revocare a clauzelor și condițiilor ofertei de finanțare participativă (art. 23 din proiectul național);
- Determină conținutul fișei cu informații esențiale privind investiția și fișei cu informații esențiale privind investiția pentru serviciile de administrare a portofoliilor individuale de împrumuturi (art. 24 și art. 25 din proiectul național);
- Stabilește categoriile de investitori sofisticati, cât și alte reguli puse pe seama acestora (art. 26 din proiectul național);
- Institue norme cu privire la testarea cunoștințelor și simularea capacității de a suporta pierderi (art. 28 din proiectul național);
- Institue norme cu privire la portofoliile individuale de împrumuturi (art. 32 din proiectul național);
- Stabilește cerințe privind eliberarea autorizației, înregistrarea, suspendarea și radierea activității de finanțare participativă (art. 38 - 41 din proiectul național);
- Institue norme privind reglementarea și supravegherea activității de finanțare participativă (art. 42 – 44 din proiectul național);
- Stabilește conținutul fișei cu informații esențiale privind investiția (Anexa 1 la proiectul național).

II. Evaluarea din perspectiva compatibilității cu Dreptul UE

Din punct de vedere al dreptului UE, prin prisma obiectului de reglementare, prezentul demers normativ se circumscrie reglementărilor statuate la nivelul UE, subsumate Politicii europene în domeniul *libertății prestării serviciilor*, pe segmentul legislativ – *servicii de finanțare participativă*.

Astfel, din perspectiva proiectului examinat, la nivelul legislației europene derivate prezintă relevanță directă dispozițiile **Regulamentului (UE) 2020/1503 al Parlamentului European și al Consiliului din 7 octombrie 2020 privind furnizorii europeni de servicii de finanțare participativă pentru afaceri și de modificare a Regulamentului (UE) 2017/1129 și a Directivei (UE) 2019/1937.**

Regulamentul (UE) nr. 2020/1503 stabilește cerințe uniforme privind prestarea de servicii de finanțare participativă, privind organizarea, autorizarea și supravegherea furnizorilor de servicii de finanțare participativă, privind funcționarea platformelor de finanțare participativă, precum și privind transparența și comunicările publicitare în legătură cu prestarea de servicii de finanțare participativă în UE. Scopul Regulamentului (UE) nr. 2020/1503 este de a stabili reguli comune privind: furnizarea de servicii de finanțare participativă, organizarea, autorizarea și supravegherea furnizorilor de servicii de finanțare participativă, dar și aplicarea transparenței și a marketingului serviciilor de finanțare participativă.

Totodată, menționăm că Regulamentul (UE) nr. 2020/1503 a intrat în vigoare la 9 noiembrie 2020 și se va pune în aplicare începând cu data de 10 noiembrie 2021, cu excepția: art. 23, alin. (16), art. 31, alin. (8) și (9) art. 32, alin. (4) cu un termen de transpunere – 10 mai 2022; art. 48, alin. (1) și (3) cu un termen de transpunere – 10 noiembrie 2022; art. 44, alin. (2) cu termen de transpunere

– 9 noiembrie 2023; art. 45, alin. (1) cu termen de transpunere – 10 noiembrie 2023; și art. 49 cu termen de transpunere – 21 noiembrie 2023.

Evaluînd gradul de transpunere și implementare a Regulamentului (UE) nr. 2020/1503, constatăm că, până la etapa actuală, Republica Moldova nu a asigurat transpunerea prevederilor actului UE în legislația națională, **prezentul proiect fiind exercițiul primar de transpunere a acestuia**. Totodată, menționăm că potrivit proiectului național, autoritatea de supraveghere - CNPF va elabora ulterior metodologia de calcul a ratelor de nerambursare, astfel cum indică art. 20 din actul UE, cît și metodologiile și standardele tehnice pentru efectuarea evaluării serviciilor de finanțare participativă, în acord cu art. 21 din actul UE.

Menționăm, că actul UE nu constituie obligație de armonizare potrivit Acordului de Asociere RM-UE.

a) Analiza comparativă a transunerii Regulamentului (UE) nr. 2020/1503

În ceea ce privește transpunerea Regulamentului (CE) nr. 2020/1503, menționăm cu titlu general că, proiectul național reieșind din obiectul său specific de reglementare și scopul urmărit, **și-a atins finalitatea propusă, asigurînd transpunerea corespunzătoare a dispozițiilor actului UE**.

Astfel, proiectul național la art.1, stabilește obiectul de reglementare, domeniul de aplicare și derogări ale serviciilor de finanțare participativă, astfel cum prevede art. 1 din Regulamentul (UE) nr. 2020/1503.

Art. 2 din proiectul național definește noțiunea de „administrare de portofolii individuale de împrumuturi”, „autoritate de supraveghere”, „client”, „dezvoltator de proiecte de finanțare participativă”, „investitor”, „investitor sofisticat”, „investitor nesofisticat”, „serviciu de finanțare participativă”, „furnizor de servicii de finanțare participativă”, „ofertă de finanțare participativă”, „platformă de finanțare participativă”, „proiect de finanțare participativă”, „suport durabil” și „vehicul investițional” similar noțiunilor prevăzute de Regulamentul UE la art. 2.

Proiectul național stabilește în art. 6 exigențele prudențiale față de furnizori, astfel cu prevede art. 4, alin. (3) și art. 11 din Regulamentul (UE) nr. 2020/1503.

Art. 9 din proiectul național instituie obligația de imparțialitate, integritate și diligență pentru furnizorii de servicii de finanțare participativă similar art. 3, alin. (2) și (3), dar și art. 5 din actul UE.

Proiectul național în art. 10 stabilește norme privind protecția datelor cu caracter personal în acord cu art. 36 din actul UE.

Art. 13 din proiectul național prevede cerințe privind externalizarea serviciilor conexe de gestiune a platformelor de servicii de finanțare participativă, astfel cum ne prezintă și art. 9 din Regulamentul (UE) nr. 2020/1503.

Proiectul național la art. 14 stabilește norme privind anunțarea și evitarea conflictelor de interes, astfel cum prevede art. 8 din actul UE.

Art. 16 din proiectul național stabilește cerințe generale și specifice procedurii examinării reclamațiilor în acord cu art. 7 din actul UE.

Art. 19 din proiectul național stabilește detaliat obligația furnizorilor de a păstra documentația internă, cât și păstrarea evidenței tranzacțiilor similar prevederilor Regulamentului (UE) nr. 2020/1503, statuate la art. 26.

Art. 20 din proiectul național instituie norme privind exigențele de publicitate similare prevederilor art. 19, alin. (1), dar și art. 27, alin. (2) din actul UE.

Art. 21 din proiectul național determină obligația furnizorilor de informare a clienților asupra aspectelor ce țin de riscul pierderii investiției, perioada de reflecție, publicarea acestora, cât și alte aspecte de ordin tehnic, în acord cu prevederile art. 19 din Regulamentul (UE) nr. 2020/1503.

Prevederile art. 22 din proiectul național reglementează obligația furnizorilor de servicii de finanțare participativă pe bază de împrumuturi de a prezenta anumite informații privind rata de nerambursare, publicitatea și calculul ratelor acestora similar art. 20 din actul UE.

Proiectul național în art. 23 stabilește perioada de reflecție și revocare a clauzelor și condițiilor ofertei de finanțare participativă, astfel cum stabilește art. 22 din Regulamentul (UE) nr. 2020/1503.

Art. 24 și 25 din proiectul național stabilesc cerințele generale privind fișa cu informații esențiale privind investiția, cât și a fișei privind investiția pentru serviciile de administrare a portofoliilor individuale de împrumuturi, similar art. 23 și 24 din Regulamentul (UE) nr. 2020/1503.

Art. 28 din proiectul național stabilește norme privind testarea cunoștințelor și simularea capacității de a suporta pierderi similar art. 21 din actul UE.

Prevederile art. 32 din proiectul național instituie noi norme privind administrarea de portofolii individuale de împrumuturi, astfel cum prevede art. 6 și art. 3, alin. (4) și (5) din actul UE.

Art. 38 - 41 din proiectul național instituie prevederi ce țin de autorizarea furnizorilor de servicii de finanțare participativă, examinarea cererii de eliberare a autorizației, temeiuri de respingere a cererii de eliberare a autorizației, registrul furnizorilor de servicii de finanțare participativă autorizați în acord cu prevederile art. 12 și 14 din Regulamentul (UE) nr. 2020/1503.

Art. 42 – 44 din proiectul național stabilesc atribuțiile autorității de supraveghere, sancțiunile aplicabile în cazul încălcării legislației în vigoare, cât și cazurile de retragere a autorizației, similar art. 15, art. 17 și art. 39 din Regulamentul (UE) nr. 2020/1503.

Anexa 1. ”Fișa cu informații esențiale privind investiția” din proiectul național asigură transpunerea Anexei I la Regulamentul (UE) nr. 2020/1503.

b) Obiecții privind compatibilitatea proiectului național cu Regulamentul (UE) nr. 2020/1503

În procesul examinării proiectului național prin prisma Regulamentului (UE) 2020/1503, **au fost identificate anumite prevederi din actul UE care nu și-au găsit reflectare în prezentul proiect de Lege, iar Tabelul de concordanță nu conține o motivare a nepreluării acestor norme, după cum urmează:**

Noțiunea de „serviciu de finanțare participativă” din art. 2, alin. (1), lit. (a) din Regulamentul (UE) nr. 2020/1503 stabilește expres categoriile de activități exercitate în cadrul serviciilor de finanțare participativă, ori corespondentul național – art. 2 din proiect nu detaliază similar activitățile rezultate în cadrul exercitării acestui serviciu.

Noțiunea de „comunicare publicitară” statuată la art. 2, alin. (1), lit. (o) din actul UE, care este frecvent utilizată în proiectul național, nu a fost definită.

Nu a fost transpusă prevederea de la art. 3, alin. (6) din Regulamentul (UE) nr. 2020/1503, care stabilește că în cazul în care se utilizează un vehicul investițional pentru prestarea de servicii de finanțare participativă, prin intermediul unui astfel de vehicul investițional poate fi oferit numai un activ nelichid sau indivizibil. Această cerință se aplică pe baza unei abordări de transparență a activului-suport nelichid sau indivizibil deținut de structuri financiare sau juridice deținute sau controlate în parte sau în întregime de vehiculul investițional. Decizia de a-și asuma o expunere față de respectivul activ-suport le revine exclusiv investitorilor.

Nu au fost transpuse derogările de la obligația furnizorilor de servicii de finanțare participativă de a dispune în permanență de anumite garanții prudențiale, prevăzute de art. 11, alin. (3) și (4), dar și reglementările prevăzute de acest articol la alin. (5), (8) – (9) din Regulamentul (UE) nr. 2020/1503, care stabilesc anumite caracteristici ale polițelor de asigurare, cât și a anumitor calcule a cheltuielilor furnizorilor de servicii de finanțare participativă.

Art. 44 din proiect nu a preluat toate condițiile care impun retragerea autorizației furnizorilor de servicii de finanțare participativă, astfel cum indică art. 17, alin. (1) din Regulamentul (UE) nr. 2020/1503. Astfel, nu au fost transpusă condiția retragerii autorizației pe motivul: neutilizării acesteia în termen de 18 luni de la data acordării acesteia (lit. (a)); neîndeplinirii condițiilor în temeiul cărora i-a fost acordată autorizația (lit. (e)) și încălcării grave a prezentului Regulament UE (lit. (f)), în speță, a prezentului proiect de Lege. Totodată, condiția de la art. 44, alin. (2), lit. c) urmează a fi completată și cu prevederea „și în același timp nu mai este implicat în administrarea contractelor

existente care au fost încheiate inițial prin punerea în legătură a investitorilor interesați să acorde finanțare prin utilizarea platformei sale de finanțare participativă”, astfel cum se indică la art. 17, alin. (1), lit. (c) din actul UE.

c) Prevederi ale Regulamentului (UE) nr. 2020/1503 cu caracter opțional

Actul UE conține unele prevederi cu caracter opțional, care nu au fost preluate în prezentul proiect național și anume:

– art. 2, alin. (2) din Regulamentul UE, care stabilește că fără a aduce atingere posibilității ca părțile sociale ale unei societăți comerciale cu răspundere limitată să se încadreze în definiția valorilor mobiliare de la alineatul 1 litera (m), autoritățile competente care au acordat autorizația furnizorului de servicii de finanțare participativă **pot permite** utilizarea părților sociale respective în sensul prezentului regulament, cu condiția ca acestea să îndeplinească condițiile privind instrumentele admise în scopul finanțării participative prevăzute la alineatul (1) litera (n).

– art. 3, alin. (4) primul paragraf, din actul UE, care stabilește că furnizorii de servicii de finanțare participativă **pot propune** investitorilor individuali proiecte de finanțare participativă specifice, care corespund unuia sau mai multor parametri sau indicatori de risc aleși de investitor. În cazul în care investitorul dorește să realizeze o investiție în proiectele de finanțare participativă propuse, investitorul examinează fiecare ofertă de finanțare participativă în parte și ia o decizie de investiții în mod expres în privința fiecărei oferte.

– art. 23, alin. (14) care stabilește că autoritățile competente din statul membru în care s-a acordat autorizația furnizorului de servicii de finanțare participativă **pot solicita** o notificare ex ante a fișei cu informații esențiale privind investiția cu cel puțin șapte zile lucrătoare înainte de punerea acesteia la dispoziția investitorilor potențiali. Fișele cu informații esențiale privind investiția nu fac obiectul aprobării ex ante de către autoritățile competente.

– art. 25 care stabilește că furnizorii de servicii de finanțare participativă **pot utiliza** un buletin de anunțuri care oferă clienților lor posibilitatea de a face publicitate expresiilor de interes pentru a cumpăra și a vinde împrumuturi, valori mobiliare sau instrumente admise în scopul finanțării participative care au fost oferite inițial pe platformele lor de finanțare participativă.

d) Prevederi ale Regulamentului (UE) nr. 2020/1503 non aplicabile

Dispozițiile art. 1, alin. (3); art. 2, alin. (3) și (4); art. 6, alin. (7); art. 7, alin. (5); art. 8, alin. (7); art. 12, alin. (7), (9) – (15); art. 14, alin. (2), lit. (e) și (f); art. 16, alin. (2) și (3); art. 17, alin. (2) și (3); art. 18; art. 19, alin. (7); art. 20, alin. (3); art. 21, alin. (8); art. 23, alin. (3) – (5) și (16); art. 27, alin. (3) – (5); art. 28, alin. (2) – (8); art. 29; art. 31 – art. 35; art. 37; și art. 43 – 51 din Regulamentul (UE) nr. 2020/1503 nu pot constitui obiect al transpunerii, întrucât stabilesc obligații specifice pe seama statelor membre, cât și obligații pe seama instituțiilor UE, în speță, Autorității Europene pentru Valori Mobiliare și Piețe și Comisiei Europene; ce nu pot fi implementate de către Republica Moldova, având în vedere statutul de stat asociat.

e) Prevederi cu specific național

Proiectul național conține și unele prevederi cu specific național, care, însă, nu contravin reglementărilor UE în materia serviciilor de finanțare participativă, cum ar fi: art. 3 (principiile de activitate a furnizorilor de servicii de finanțare participativă); art. 4 (activități de finanțare participativă nefinanciare); art. 5 și 7 (exigențe față de proiectele de finanțare participativă, față de administratori și membrii consiliului); art. 8 (contractarea serviciilor de finanțare participativă); art. 11 (remunerarea furnizorului); art. 12 (plățile); art. 17 (contabilitatea, situațiile financiare și rapoartele specifice); art. 18 (auditul obligatoriu); art. 29 – 31 și art. 33 – 37 (exigențe specifice unor servicii de finanțare participativă); art. 45 – 46 (reorganizarea și lichidarea furnizorului); și art. 47 (dispoziții tranzitorii și finale).

III. Respectarea mecanismului de armonizare

a) Obiecții privind clauza de armonizare

Clauza de armonizare a proiectului național va fi revizuită în partea ce ține de numărul Jurnalului Oficial al Uniunii Europene, în speță „publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 347 din 20 octombrie 2020”.

IV. Concluzii

Ca urmare a analizei proiectului național, ținând seama de obiectul său specific de reglementare, constatăm că acesta **și-a atins în mare parte finalitatea propusă, asigurând transpunerea prevederilor Regulamentului (UE) 2020/1503 al Parlamentului European și al Consiliului din 7 octombrie 2020 privind furnizorii europeni de servicii de finanțare participativă pentru afaceri și de modificare a Regulamentului (UE) 2017/1129 și a Directivei (UE) 2019/1937, cu obiecțiile expuse în Compartimentul II b din prezenta Declarație. Totodată, va fi ajustată în mod corespunzător clauza de armonizare a proiectului național, potrivit celor expuse mai sus.**

Facem mențiunea că analiza Centrului de armonizare a legislației nu are în vedere elementele de oportunitate ale soluțiilor juridice incluse în proiectul de act normativ, ci se referă strict la conformitatea acestora cu Dreptul UE aplicabil și obligațiile juridice asumate în lumina Acordului de Asociere RM – UE.

Expert al Centrului de armonizare a legislației:

Natalia VITVIȚCHI, consultant principal

Tel: 022-250-477, 069262340

Email: natalia.vitvitchi@gov.md

Natalia V.